

Aanwezig namens het bestuur: de heer mr. Aart Barkey Wolf
mevrouw mr. Isabelle Cox
de heer mr. Ed Engelen (penningmeester)
mevrouw mr. Annette van der Klooster
mevrouw mr. Annerie Ploumen (voorzitter)
de heer mr. Bart Versteeg
mevrouw mr. Marieke Schoonhoven

conform presentielijst: 47 leden

1. Opening door de voorzitter van de KNB

De voorzitter opent de vergadering om 14.32 uur en heet de leden welkom in de Algemene Ledenvergadering.

Helaas opnieuw een digitale ALV vanuit Studie Westhaven. Hopelijk is het eind in zicht en kan de volgende keer weer live worden vergaderd. De voorzitter stelt de overige bestuursleden voor en neemt de agenda van de vergadering door. Er zal vooruitgekeken worden en stilgestaan bij 2021. Penningmeester Ed Engelen zal het financiële verslag van 2020 behandelen en de begroting voor 2022, daarnaast wordt ook aandacht gevraagd voor de uitvoering van de Strategische Agenda Notariaat 20-25. Zo laat Annette van der Klooster zien wat de KNB doet onder de noemer Futurepro(o)f.

Verder wordt deze ALV gelardeerd met drie duogesprekken van leden met diverse achtergronden. Zij gaan vanuit verschillende invalshoeken met elkaar in gesprek over de Futurepro(o)f.

Als eerste spreken de Notaris van het Jaar Karen Verkerk en freelance kandidaat-notaris Hüseyin Tosun met elkaar over "leren en ontwikkelen", onder leiding van gespreksleider Tamara Markus. De voorzitter bedankt Karen en Hüseyin voor hun leuke en inspirerende bijdrage waaruit de diversiteit van het vak blijkt en hoe belangrijk het is dat cliënten tevreden zijn.

2. Mededelingen

De voorzitter legt uit hoe digitaal kan worden deelgenomen aan de vergadering. Digitaal vergaderen voor formele besluitvorming zoals vandaag mag van de wetgever onder bepaalde voorwaarden. Zo moet de vergadering voor alle leden toegankelijk zijn. Zoals te doen gebruikelijk hebben de leden zich hiervoor ruim van tevoren kunnen aanmelden na een bericht op NotarisNet en de wekelijkse nieuwsbrief. Om de drempel voor deelname te verlagen is daarnaast gisteren aan alle leden via de bij de KNB bekende mailadressen een link toegestuurd, zodat ook leden die zich niet hebben aangemeld toch kunnen deelnemen. Net als vorig jaar wordt daarbij gebruik gemaakt van een digitaal platform van het bedrijf LUMI. Het is belangrijk gedurende de hele vergadering live verbonden te blijven en de verbinding niet op pauze te zetten. Via de chatfunctie kunnen allerlei soorten vragen worden gesteld. Het bestuur streeft ernaar om alle vragen te beantwoorden. Een moderator achter de schermen zal gelijkluidende vragen bundelen.

De stemming verliep vorig jaar niet helemaal soepel en over een onderdeel van de vergadering moest opnieuw worden gestemd, zodat de stemprocedure dit jaar is aangepast. De voorzitter legt

uit hoe de stem kan worden uitgebracht. In tegenstelling tot vorig jaar kan een stem gedurende de hele vergadering worden uitgebracht op alle punten en eventueel worden gewijzigd. Als alle agendapunten zijn afgehandeld wordt de stemming gesloten en de uitslag bekendgemaakt. De voorzitter zal expliciet aangeven wanneer de stemming stopt.

De voorzitter vraagt aandacht voor Annette van der Klooster, die laat zien wat de KNB zoal doet in het kader van de Futurepro(o)f.

Futurepro(o)f staat in de Strategische agenda 2020-2025 waarin 3 pijlers worden onderscheiden:

1. samen voor mens en maatschappij over de rol die het notariaat in de maatschappij kan en wil innemen,
2. bescherming en zekerheid over wat het notariaat vanuit die rol de maatschappij en cliënten biedt, en
3. Futurepro(o)f. Voor deze pijler is gekozen omdat de eerste twee pijlers mede gezien de veranderingen in de maatschappij nogal wat vragen van het notariaat. De KNB acht het haar taak om haar leden daarin te ondersteunen en te faciliteren zodat een belangrijke rol in de maatschappij blijvend kan worden ingenomen. In de Strategische agenda wordt als missie genoemd dat de notaris duidelijkheid en vertrouwen biedt door advisering, rechtshandelingen te certificeren en te registreren en dat de notaris zich ondernemend opstelt om zijn rol als adviseur en gids in de samenleving te vervullen. Voor het eerste stuk is een gedegen vakinhoudelijke kennis nodig, het tweede gaat over het contact met de cliënten. Deze zijn doorgaans in mindere mate geïnteresseerd in de juridische vakinhoud. Zij willen voornamelijk duidelijk, vlot en flexibel geholpen worden, bij voorkeur tegen een betaalbare prijs. Zorgen dat het juridisch juist is en aansluit bij de behoeften van de cliënt maakt en houdt het vak aantrekkelijk.

Om Futurepro(o)f te implementeren is gekozen voor diverse initiatieven vanuit drie verschillende invalshoeken. Een aantal heeft betrekking op leren en ontwikkelen, andere op het vormgeven van een loopbaan in het notariaat en van mobiliteit binnen de loopbaan en op een goede balans tussen privé en werk. De laatstgenoemde invalshoek is het minst vergevorderd, wel is inmiddels een telefoonlijn ingesteld voor burnout preventie. Op andere initiatieven wordt later teruggekomen.

In het kader van leren en ontwikkelen zijn er diverse initiatieven ontplooid, die afzonderlijk of gecombineerd in te zetten:

- het KNB reflectie-instrument: na het invullen van een vragenlijst ontvangt men een persoonlijk rapport met betrekking tot de competenties. Dat rapport geeft niet alleen inzicht in de competenties, maar helpt ook bij het opstellen van een persoonlijk PE- of ontwikkelplan zodat de permanente educatie kan worden ingevuld op passende wijze. Het persoonlijk PE-plan en de informatie daarover is op Notarisnet terug te vinden. Wellicht leert iemand gemakkelijk van het bespreken van praktijksituaties, met vakgenoten in een intervisiegroep. De KNB beschikt over een groep ervaren intervisiebegeleiders en organiseert de Commissie kandidaat-notarissen regelmatig rondetafelgesprekken, een laagdrempelige manier om kennis te maken met een intervisieachtige setting.
- de notariële beroepsopleiding is in 2020 geëvalueerd door de Stichting Beroepsopleiding Notariaat. Op basis daarvan heeft de KNB richtlijnen gegeven aan SBN voor de inrichting van de beroepsopleiding het komende jaar. Het streven is dat in september 2022 te starten.

- tenslotte werkt het cursusbureau samen met Dialogue aan vernieuwing van management cursussen die de KNB aanbiedt. Het is de bedoeling deze cursussen in lijn te brengen met de competenties waarover de Futureprof zou moeten beschikken.
- het kunnen doorlopen van een aantrekkelijke loopbaan is in ieders belang, zowel voor jong talent als collega's die al in vak zitten. De aantrekkelijkheid van het beroep wordt deels bepaald door de positionering van het notariaat: hoe kijkt de omgeving aan tegen de notaris, welk beeld heeft men van de toegevoegde waarde van het notariaat, wat vindt het notariaat zelf van de bijdrage en wat draagt het notariaat uit over het beroep. Om een goed beeld te krijgen is het bestuur begonnen met het houden van haardvuurgesprekken. In kleine groepen wordt van gedachten gewisseld met leden over wat hen bezig- en soms tegenhoudt, om hen indien mogelijk te ondersteunen. Speciale aandacht krijgt het thema opvolging: enerzijds om te bereiken dat voldoende kandidaat-notarissen bereid en in staat zijn om notaris te worden en een kantoor over te nemen, anderzijds om na te gaan wat de meest kansrijke route is voor een notaris die overweegt op termijn te defungeren, er tijdig één of meer opvolgers zijn en wat er nodig is om het kantoor aantrekkelijk te maken en te houden voor overname.

Tenslotte vraagt Annette Van der Klooster voor de positionering van het notariaat. De onlangs gestarte mediacampagne geeft een beeld van diverse momenten waarop de notaris een belangrijke rol speelt in het leven van de cliënten en van de eigenschappen die dit vraagt. De campagne richt zich ook op het notariaat zelf: hoe ziet de notaris zichzelf, is deze zich bewust hoe belangrijk de notaris is in de levens van de cliënten en straalt de notaris dat ook uit? De positieve uitstraling van het vak begint bij de notaris zelf. Wie de eigen rol gewoon vindt, heeft wellicht een (kandidaat-) notaris in de omgeving die naast de juridische kwaliteiten over een aantal andere bewonderenswaardige eigenschappen beschikt. Zij kunnen worden opgegeven voor de verkiezing Notaris van het jaar, die op 8 oktober 2021 in de Ahoy hall in Rotterdam bekendgemaakt wordt.

Annette Van der Klooster kondigt het duogesprek met Martijn van Steensel en Noëlle van Dijk aan waarna de voorzitter hen bedankt voor het gesprek waarin zij aangaven hoe belangrijk communicatie en interactie zijn, ingingen op de flexibele houding en oplossingen van Noëlle die kort na haar benoeming met Covid19 te maken kreeg en het advies dat ieder zijn/haar beperkingen moet kennen.

De voorzitter bedankt eveneens Annette Van der Klooster voor haar toelichting op Futurepro(o)f.

3. Vaststelling van het verslag van de algemene ledenvergadering (huishoudelijk gedeelte) digitaal gehouden op 23 juni 2020

De voorzitter stelt het verslag aan de orde dat moet worden aangevuld met een deel van het verslag van de ledenraadsvergadering van 16 sept 2020 met de herstemming over de begroting. Hieraan deden 38 leden mee van wie 34 instemden, drie tegenstemden en één lid zich onthield van stemming waarmee de begroting werd aangenomen. De voorzitter verzoekt de leden aan te geven of zij instemmen met de vaststelling van het verslag van 23 juni 2020 aangevuld met het betreffende deel van het verslag van de ledenraadsvergadering d.d. 16 sept 2020.

4. Verslag bestuur 2020

Covid19 algemeen

2021 zal de geschiedenis ingaan als een pandemiejaar. Covid-19 heeft ieders leven volledig overhoop gegooid, zowel zakelijk als privé. Veel mensen raakten besmet en ruim 17.500 Nederlanders zijn tot nu toe aan Covid-19 overleden. Iedereen kent wel iemand die ziek is geworden van Covid of zelfs overleden. De omstandigheden waaronder mensen afscheid moesten nemen van hun geliefden was vaak heel aangrijpend. Een aantal notarissen heeft een rol gespeeld bij heel zieke mensen door het opstellen van een (levens)testament. De vaccinatiecampagne die nu volop bezig is brengt gelukkig verlichting. Het lijkt de goede kant op te gaan, maar veel mensen vinden het eng, dat restricties worden weggehaald terwijl de deltaversie dreigt.

Covid en het notariaat

Covid had een forse impact op het werk. Medewerkers werden niet alleen plotseling ziek maar moesten van de ene op de andere dag thuiswerken waardoor digitale en audiovisuele middelen hun intrede deden bij de advisering en dienstverlening van notariskantoren. Ook de vraag of en in hoeverre notarissen een vitaal beroep hebben moest beantwoord worden om een verantwoorde notariële dienstverlening in stand te houden. Noodwetgeving moest worden geregeld. De KNB heeft – zeker in het begin van de coronacrisis – veel en intensief contact gehad met het ministerie van J&V over de noodwetgeving die nodig was voor de voortzetting van de notariële dienstverlening, ondanks de moeilijke omstandigheden en over de status van het beroep. Het notariaat heeft zich flexibel getoond. Het ene kantoor was volledig leeg en andere kantoren waar ieder een eigen kamer had, gingen door rekening houdend met de overheidsmaatregelen. Nu mag er weer op kantoor gewerkt worden, maar het hybride werken is nog moeilijker. Er mag geen onderscheid gemaakt worden tussen mensen die thuis en op kantoor werken. Er moet voor een veilige omgeving worden gezorgd en keuzen moeten worden gerespecteerd.

Akteaantallen 2020

Economisch gezien hebben de coronacrisis en de beperkingen die de overheid een groot deel van afgelopen jaar heeft opgelegd, het notariaat geen windeieren gelegd. In 2020 is een recordaantal akten gepasseerd: iets meer dan 1.945.000, een stijging van ruim 9% ten opzichte van 2019 waarin ruim 1.780.000 akten werden gepasseerd, welk aantal het grootste aantal sinds 1999 was. De stijging in 2020 werd voor een groot deel veroorzaakt door de toename van het aantal overdrachten van onroerend goed en het aantal hypotheekakten.

Ontwikkelingen woningmarkt

Iedereen is het erover eens dat de woningmarkt behoorlijk van de kook is, dat dat niet de komende jaren zal afnemen en dat gevreesd moet worden voor de komende jaren. Er wordt veel te weinig gebouwd om te voldoen aan de vraag en de prijzen rijzen de pan uit. Woningen in steden zijn voor starters onbetaalbaar geworden. De voorzitter heeft dat begin 2021 ook mogen toelichten in een uitzending van Nieuwsuur. De regering meende er daarom goed aan te doen om starters op de woningmarkt te helpen door de overdrachtsbelasting voor hen aan te passen door deze te differentiëren. Niet alleen de KNB heeft bedenkingen geuit tegen de maatregel. Uiteindelijk bleek deze geen enkel effect te hebben en bleek de besparing op overdrachtsbelasting linea recta te worden omgezet in een hogere koopprijs. In het eerste kwartaal 2021 stegen de woningprijzen

extreem hard en dat gold ook voor mei en juni. Door de differentiatie van de overdrachtsbelasting moest het notariaat alert zijn op de juistheid van de koopprijzen omdat per 1 april 2021 de grens tot 400.000 EUR voor de vrijstelling werd ingevoerd. Daarover ontstaan discussies en moest nagegaan worden hoe administratief met de vrijstellingsverklaringen van de cliënten moet worden omgegaan. Het heeft het notariaat en de KNB de nodige hoofdbrekens gekost om hier een goede weg in te vinden maar het heeft niet tot het gewenste effect geleid omdat de starters er niet mee geholpen zijn.

Strategische Agenda Notariaat 20-25

Het verslagjaar 2020 begon met de vaststelling door de ledenraad van de Strategische Agenda Notariaat 20-25. De KNB tracht de Strategische Agenda te volgen en uit te voeren. Het beleid staat voor een toekomstbestendig notariaat met een maatschappelijke functie voor de notaris. De drie punten die belangrijk zijn, zijn: hoe is en blijft het notariaat maatschappelijk relevant, hoe te zorgen voor een aantrekkelijke positionering van het notariaat, zowel intern als extern en wat wordt aan opleiding en werving gedaan om mensen binnen te halen. De eerste aanzet van het uitvoeren van het beleid vormt het filmpje en ook op andere punten, zoals NotarisID en de scanners, de Digitale Notariële Akte die uiterlijk 1 augustus 2022 moet werken, Zorgeloos Vastgoed, de poortwachtersrol, het reflectie-instrument, het levenstestament, de rondetafel-bijeenkomsten, de haardvuorgesprekken, getracht wordt de lijnen met de leden zo kort mogelijk te houden en hopelijk geven de leden het komende jaar veel input waarmee het bestuur aan de slag kan.

Affaire Pels Rijcken

Het onverwachte overlijden vorig najaar van oud-notaris Frank Oranje van Pels Rijcken kan niet onbenoemd blijven. Begin maart werd door een publicatie van het Financieel Dagblad duidelijk waarom Oranje besloot uit het leven te stappen: hij was betrokken bij een enorm fraudeschandaal waarbij hij miljoenen derdengelden heeft weggesluisd naar privérekeningen. Hoewel de zaak nog in onderzoek is bij verschillende instanties en nog niet alle details bekend zijn – naast het BFT onderzoekt ook de Deken van advocaten de zaak en laat Pels Rijcken ook zelf onderzoek doen – is de zaak in het bestuur en de ledenraad verschillende keren besproken. Van bepaalde onderdelen is het zo duidelijk dat de KNB daaraan niets kan doen. Uiteraard worden de uitkomsten van de verschillende onderzoeken afgewacht, maar het bestuur van de KNB wilde niet alleen daarop wachten om zelf al maatregelen te nemen. Voor zover tot op heden duidelijk is geworden in deze zaak heeft Oranje als enig bestuurder van een stichting waarin gelden van derden waren gehouden en ondergebracht, gefunctioneerd. Enige vorm van toezicht of controle was niet of nagenoeg niet aanwezig, een gevaarlijk punt. De KNB onderzoekt daarom op dit moment of en hoe op een efficiënte wijze een overzicht kan worden verkregen van alle stichtingen met één bestuurder, in de persoon van een notaris. Met name stichtingen met liggende gelden die niet of nauwelijks gemist worden en één bestuurder zullen de komende tijd nader bekeken worden. Met de Kamer van Koophandel wordt nagegaan of er veel van dergelijke stichtingen zijn. Daarnaast roept de voorzitter de leden op om actief hun overzicht van nevenfuncties bij te houden in mijnknbnl.nl. Dit is van groot belang om te zorgen dat de leden en het notariaat niet onnodig in een kwaad daglicht gesteld kunnen worden.

Met het Ministerie van Financiën wordt over de consignatiekas gesproken. Het is handiger om liggende gelden daarnaar af te storten zodat het geld wordt beheerd door de staat en de notaris

geen risico loopt. Ook wordt gekeken naar algoritmes van banken waardoor opvallende transacties gefilterd kunnen worden. De leden zullen op de hoogte worden gehouden.

Bij de stukken is een uitgebreid verslag van het bestuur meegestuurd.

5. Financieel verslag ordejaar 2020

Ed Engelen, penningmeester, bespreekt de jaarstukken 2020.

Door de positieve ontwikkelingen die de laatste weken ervaren worden op het gebied van de pandemie kijkt het bestuur liever naar de toekomst dan dat het terugdenkt aan de achterliggende periode. 2020 zal de mondiale geschiedenis vooral ingaan als het sombere jaar van corona. De notariële wereld zal het jaar 2020 toch ook herinneren als een economisch zeer voorspoedig jaar. Dat geldt zeker ook voor de KNB.

De financiële administratie staat onder leiding van Mary van Wensveen en zij werkt nauw samen met Chantal de Bruijn en Johan Roeleveld. Als penningmeester is Ed Engelen niet dagelijks betrokken, maar op de woensdagen dat hij op het bureau is meldt hij zich altijd wel even in persoon bij de afdeling voor overleg.

Mede vanwege de onzekerheden rondom corona zijn Mary en Ed vorig jaar begonnen met een vast maandelijks overleg, in de regel op de eerste of tweede vrijdag van de maand. Daarbij worden onder andere de tussentijdse cijfers en management indicatoren besproken evenals andere zaken die mogelijk relevante impact hebben op de financiële huishouding.

Daarnaast is er een periodiek overleg met betrekking tot het risicomanagement in brede zin.

In de eerste maanden van het jaar is regelmatig overleg met betrekking tot de jaarstukken, onder andere met de accountant en de Commissie van advies.

Daarnaast zijn er door het jaar heen ook specifieke overleggen met betrekking tot bancaire zaken, zoals de beleggingen.

Ed Engelen maakt van de gelegenheid gebruik om zijn waardering uit te spreken voor de uiterst prettige samenwerking met de mensen van de financiële administratie van het bureau en voor de andere medewerkers van het bureau die er telkens weer in slagen op creatieve wijze erg veel geld voor de KNB te besparen waardoor het resultaat in positieve zin afwijkt van de begroting.

Uit de rekening van baten en lasten over het jaar 2020 blijkt dat het resultaat behoorlijk afwijkt van de begroting. De belangrijkste positieve en negatieve effecten op het resultaat zal de penningmeester kort toelichten.

2020 is in het algemeen een zeer goed jaar geweest voor het notariaat in Nederland. Dat heeft geleid tot hogere dan verwachte inkomsten voor de KNB, vooral door meer bevragingen van het BRP en VIS, méér inschrijvingen bij zowel het CTR als het CLTR én de poortwachterstoeslag.

Daarnaast waren er positieve effecten op het resultaat door meevallers op het gebied van kosten. Tot slot was er ook over 2020 een wezenlijk positief resultaat door de koersstijgingen van de beleggingen. Voor een goed begrip van de verdere toelichting, moet men zich realiseren dat deze koerswinst wordt toegerekend aan de verschillende onderdelen van de begroting naar rato van de hoogte van de reserves aan het begin van het boekjaar.

Uiteraard zijn er ook wel enkele negatieve effecten geweest, bijvoorbeeld door hogere kosten voor VIS en hogere projectkosten in verband met het project Digitaal Oprichten BV (DOBV). Het idee was om op de kosten van DOBV over een langere periode af te schrijven, maar de accountant heeft

aangegeven dat deze kosten direct moesten worden genomen, omdat er in de toekomst geen inkomsten tegenover deze investering zullen staan.

In het algemeen bestaan de belangrijkste inkomsten van de KNB uit de verplichte algemene bijdrage van de leden. Verder worden inkomsten gegenereerd uit het PEC-platform dat de kantoren ondersteunt, vooral door BRP en VIS. De KNB betaalt uit deze inkomsten de salarissen van de medewerkers, de kosten van de ICT-applicaties en netwerken, communicatie en de huisvesting. Er kan nu worden gestemd over de vaststelling van de rekening van baten en lasten over het ordejaar 2020.

De algemene reserves geven een aardige indruk van hoe de verschillende onderdelen van de KNB hebben gepresteerd.

Het KNB bureau laat een positief resultaat zien van € 940.462. Er was een bedrag van € 102.918 negatief begroot. Het grote verschil laat zich enerzijds verklaren doordat vanwege Covid-19 de meeste fysieke bijeenkomsten niet zijn doorgegaan. Daardoor zijn de kosten van onder meer het congres, ledenraad, bestuur, regiobijeenkomsten en dergelijke veel lager uitgevallen. Ook op veel andere onderdelen zijn er beduidend minder kosten gemaakt, daarbij valt te denken aan lagere kosten van public affairs, de afrekening van de geschillencommissie over 2019 en in het algemeen lagere overheadkosten. Mede vanwege de hoogte van deze reserve is hier ook een substantieel positief effect van de toegerekende koerswinst.

De post Onderwijs en Kandidatenzaken bevat alle kosten en opbrengsten voor Permanente Educatie, zoals cursussen, congressen en trainingen. Deze post deint mee op het ritme van het behalen van PE-punten. 2020 was het eerste jaar van de PE-verplichtingcyclus waardoor de inkomsten lager waren. Daarnaast zijn er door corona slechts beperkt mogelijkheden geweest om fysiek cursussen te volgen.

Kwaliteitstoetsing heeft betrekking op de audits/peerreviews. 2019 was het laatste jaar dat deze activiteiten voor rekening van de KNB kwamen. Met ingang van 2020 zijn deze kosten ten laste van de Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat gekomen. Vooralsnog wordt de reserve wel in stand gehouden om op een later moment daaraan een passende bestemming te geven.

ICT & Procesoptimalisatie is financieel gezien het meest dynamische onderdeel binnen de KNB. De eerder genoemde hogere aantallen VIS en BRP, maar vooral ook het saldo van de poortwachters-toeslag en de toegerekende koerswinst hebben voor een positieve invloed op het resultaat gezorgd.

De Uitgeverij heeft in 2020 een bescheiden negatief resultaat behaald. Vanwege lagere congres- en overheadkosten enerzijds en de toegerekende koerswinst anderzijds is het resultaat weliswaar minder negatief dan begroot.

De Afdeling rechtsvragen zorgt voor de beantwoording van algemene rechtsvragen die leden stellen aan de KNB. De afdeling heeft vooral door een vacature en lagere overheadkosten een beter dan begroot resultaat behaald.

De post Public Relations heeft betrekking op de structurele uitingen op diverse social media, advertenties en diverse lobbyactiviteiten. De afdeling heeft in 2020 een beter resultaat behaald dan begroot.

Tot slot heeft ook het CLTR een beter dan begroot resultaat behaald. De positieve effecten ten opzichte van de begroting komen door een hoger aantal inschrijvingen, een uitgesteld (onderhouds)project, lagere overheadkosten en de toegerekende koerswinst. Gezien de hoogte van de reserve en de verwachting dat deze ruimschoots voldoende zal zijn om de kosten van het

onderhoud te kunnen betalen, is inmiddels besloten om per 1 januari 2022 de bijdrage CLTR te verlagen van € 6,50 naar € 5,50, gelijk aan de CTR-bijdrage.

Voor wat betreft de bestemmingsreserves laat het CTR een bescheiden positief resultaat zien. Sinds 2017 is het de bedoeling dat op deze bestemmingsreserve wordt ingeteerd, maar vanwege de hogere aantallen inschrijvingen, lagere overhead en de toegerekende koerswinst, is dat ook over 2020 nog niet het geval geweest.

De reserve voor het Hammerstein-portaal heeft zijn oorsprong in de herindeling gerechtelijke kaart in 2013. In de loop van 2021 zal deze reserve zijn afgebouwd. Op dit moment wordt er hard gewerkt aan de nieuwe Basisregistratie Notariaat, die de functies van dit portaal in de loop van 2021 zal overnemen. Dit is een van de grootste investeringen van het KNB.

Het negatieve resultaat van de post verzekeringen is veroorzaakt door een stijging van verzekeringspremies. Zo'n verhoging kan pas een boekjaar later worden doorberekend. Deze reserve functioneert derhalve als buffer voor schommelingen in de premies.

Het onderzoeks- en ontwikkelingsfonds is bedoeld om kosten te dekken die samenhangen met de ontwikkeling van nieuwe notariële diensten. In 2020 zijn er geen onderzoeken geweest. Het positieve resultaat betreft uitsluitend de toegerekende koerswinst.

Uit het ondersteuningsfonds is een marginaal bedrag gebruikt om een weduwe en een kandidaat-notaris te helpen.

Het voorstel is om het positieve resultaat deels toe te voegen aan de betreffende (bestemmings)reserves en deels te onttrekken aan de betreffende (bestemmings)reserve, een en ander zoals in het overzicht weergegeven.

Verder wordt verzocht tot vaststelling van de balans van het ordejaar 2020, het verslag van het bestuur 2020 en het financieel verslag over het ordejaar 2020.

6. Voorstel tot vaststelling van de begroting voor het ordejaar 2022

Op bladzijde 17 van de jaarrekening staat abusievelijk begroting 2020 in plaats van 2022.

De begroting voor het ordejaar 2022 is ook nu weer bewust negatief. Al enkele jaren is het financiële beleid erop gericht om de reserves van de KNB niet verder op te laten lopen en bij voorkeur daarop gecontroleerd in te teren. Daarbij staat controle voorop, juist ook in deze onzekere tijd van COVID-19. De KNB houdt op diverse manieren de vinger aan de pols voor wat betreft de effecten op het notariaat. De maandelijkse enquêtes over de ontwikkeling van het onderhanden werk op de kantoren en het nauwlettend monitoren van de ontwikkeling van de akteaantallen zijn daar sprekende voorbeelden van. Vooralsnog zijn er geen signalen die aanleiding geven tot een wezenlijk andere financiële koers. Daarom wordt het beleid van gecontroleerd interen als zodanig niet losgelaten.

Hoe dit beleid zich vertaalt in het voorstel voor de bijdragen 2022 is vermeld op bladzijde 19 van het jaarverslag.

Zelfs rekening houdend met de negatieve resultaten zoals begroot voor 2021 en 2022 blijkt dat de meeste reserves (ruimschoots) voldoende zijn om de verliezen te dragen, terwijl de algemene reserves over het geheel beschouwd dermate hoog zijn, dat er ook geen aanleiding is om de Algemene Bijdrage voor 2022 te verhogen.

Er is ook geen aanleiding om de bijdrage Public Relations, die bestemd is voor belangenbehartiging en (marketing)communicatie, aan te passen.

Ook voor wat betreft de bijdrage voor de Bestuursorganen is er thans geen reden om de bijdrage aan te passen.

De komende jaren zal fors (moeten) worden geïnvesteerd in ICT-projecten. Dat is ook terug te zien in de begroting 2022. Er wordt rekening mee gehouden dat de diverse ICT-projecten een negatief resultaat van zo'n € 1.600.000 zullen opleveren. Tezamen met het negatieve resultaat van € 1.800.000 zoals begroot voor 2021, is het niet helemaal te voorzien of de betreffende reserve op termijn toereikend zal blijken. De ervaring leert dat juist ICT-projecten moeilijk zijn te begroten. Enerzijds heeft dit soort projecten de reputatie dat ze méér kosten dan voorzien, maar anderzijds blijkt ook vaak dat de kosten op alternatieve manieren kunnen worden gedekt; dat projecten worden uitgesteld, of dat projecten zelfs helemaal geen doorgang vinden. Bijzondere aandacht op dit vlak vraagt de penningmeester voor het project DOBV. Dit project is er tot op heden in geslaagd om binnen budget én op tijd te presteren. Gezien de omvang van het project een prestatie van formaat.

In ieder geval is er vanwege dit soort onzekerheden in de begroting én de hoogte van de totale Algemene reserves op dit moment geen aanleiding om de bijdrage ICT & Procesoptimalisatie te wijzigen.

Tot slot is ook voor wat betreft de bijdrage Opdrachtgeverschap Pensioenfonds thans geen reden om de bijdrage aan te passen.

De penningmeester doet een oproep voor de verkiezing van de Notaris van het jaar 2021 waarna een impressie volgt van de verkiezing van 2020. Leden worden opgeroepen om een collega met een vooruitziende blik, inlevingsvermogen, betrokkenheid, verbinding tussen partijen makend, gemakkelijke taal sprekend en openstaand voor persoonlijke ontwikkeling op te geven voor de verkiezing van Notaris van het jaar 2021. Het kan ook gaan om een kandidaat-notaris of toegevoegd notaris.

De voorzitter bedankt de penningmeester voor zijn presentatie. Ook de begroting voor het ordejaar 2021 moet worden vastgesteld. Er zijn geen vragen gesteld. De voorzitter nodigt de leden uit te stemmen. Vervolgens wordt de stemming gesloten.

De voorzitter kondigt het laatste duo-gesprek aan van Egbert Willems, notaris in Almelo en Charlotte van der Putten, kandidaat-notaris in Amsterdam. De voorzitter bedankt vervolgens beide deelnemers voor het gesprek. Vooral aan de sociale antenne in het vak of het nu om een particulier of ondernemer gaat waarover Egbert sprak en de beeldvorming over de notaris in driedelig grijs waarover Charlotte sprak moet worden gewerkt. Het ondernemerschap kan worden geleerd, dat gaat vanzelf. Voor de tuchtrechter zijn veel leden bang maar notarissen mogen fouten maken en herstellen. Tot slot moeten de percentages mannelijke notarissen (75%) en vrouwelijke kandidaat-notarissen (25%) veranderen.

De voorzitter maakt de uitslagen van alle stemmingen bekend:

- met de vaststelling van het verslag van de ALV van 23 juni 2020 aangevuld met het betreffende deel uit het verslag van de ledenraad d.d. 16 sept 2020 stemden 33 leden voor, één lid stemde tegen en er waren 3 onthoudingen. Dit betekent dat met de vaststelling is ingestemd (**besluit**).
- vaststelling van de rekening van baten en lasten over het ordejaar 2020: 34 leden stemden voor, 1 lid stemde tegen en er waren geen onthoudingen.

De voorzitter constateert dat de rekening van baten en lasten voor het ordejaar 2020 is vastgesteld (**besluit**).

- voorstel om het resultaat van zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves toe te voegen aan dan wel te onttrekken aan de betreffende reserve, zoals weergegeven in de met de agenda meegestuurde overzichten: 33 leden stemden voor, één lid stemde tegen.
De voorzitter constateert dat dit voorstel is aangenomen (**besluit**).
- voorstel tot vaststelling van de balans over het ordejaar 2020: 33 leden stemden voor, één lid stemde tegen.
De voorzitter constateert dat het voorstel is aangenomen (**besluit**).
- voorstel tot vaststelling van het verslag van het bestuur 2020 en het financieel verslag 2020: 32 leden stemden voor, één lid stemde tegen.
De voorzitter constateert dat het voorstel is aangenomen (**besluit**).
- vaststelling begroting ordejaar 2022 waarin begrepen zijn de algemene bijdrage ordejaar 2022, de bijdrage public relations, de bijdrage bestuursorganen, de bijdrage I&P en de bijdrage opdrachtgeverschap pensioenfonds: 30 leden stemden voor en twee leden stemden tegen.
De voorzitter constateert dat dit voorstel is aangenomen (**besluit**).

7. Rondvraag en sluiting

De voorzitter roept de leden op om de evaluatievragen te beantwoorden en feedback op deze vergadering te geven. Het bestuur staat open voor verbeterpunten.

De voorzitter bedankt de deelnemers van de duogesprekken nogmaals die een leuke onderbreking van de vergadering vormden. Voorts bedankt zij Tamara voor de begeleiding, de kijkers en luisteraars, Lumi, LiveOnlineEvents, het bureau voor de voorbereiding van deze middag en de medebestuurders. Hopelijk kan de volgende keer fysiek en live vergaderd worden, hoogstwaarschijnlijk tijdens het jaarcongres in oktober zijn.

De voorzitter sluit de vergadering om 16.11 uur.